

ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΕ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ Νομοτεχνικές Παράμετροι

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΕΕ, ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ «ΟΡΘΗ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΠΡΟΤΥΠΑ»

ΑΘΗΝΑ, 7-11-2016

ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΩΣΤΟΥΛΑ, ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ, ΘΕΣΜΙΚΩΝ, ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

1. Νομική φύση πράξεων ΕΕ και προσαρμογή εθνικού δικαίου
2. Εθνικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το ειδικό κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ
3. Διαδικασία εναρμόνισης με πράξεις ΕΕ τεχνικού χαρακτήρα

1. Νομική φύση πράξεων ΕΕ και προσαρμογή εθνικού δικαίου

Κανονισμοί

Νομική φύση

Αυτοδικαίως μέρος της εθνικής έννομης τάξης

(δεν ενσωματώνονται, δεν γνωστοποιούνται, δεν κυρώνονται)

Άμεση και γενική ισχύς

Δεσμευτικότητα ως προς όλα τα μέρη τους

Ομοιογενής ρύθμιση μίας κατάστασης

Δεσμεύουν τα εθνικά δικαστήρια

Εθνικά μέτρα εφαρμογής

Εξειδίκευση, διευκόλυνση της εφαρμογής τους (παράλειψη: διαδικασία παράβασης)

Δεν νοείται:

Θέσπιση χωρίς ρητή εξουσιοδότηση

Παρεμπόδιση της άμεσης εφαρμογής του Κανονισμού

Τροποποίηση του σκοπού του Κανονισμού

Επανάληψη των αμέσου ισχύος διατάξεων

→ απόκρυψη του χαρακτήρα του ως πράξης ΕΕ

→ ασάφεια ως προς την τυπική ισχύ του

Οδηγίες

Ορίζουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα

Δεν έχουν άμεση ισχύ

Προσέγγιση εθνικών νομοθεσιών

Προσαρμογή εθνικού δικαίου εντός ορισμένης προθεσμίας (ούτε αργότερα ούτε νωρίτερα)

Η μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο δεν επιβάλλεται μόνον στην περίπτωση αυτή δεν έχει νόημα για γεωγραφικούς λόγους

Άμεσο αποτέλεσμα οδηγίας (παρέλευση προθεσμίας):

Δεν εφαρμόζονται πλέον οι εθνικές διατάξεις που είναι αντίθετες με το περιεχόμενό της

Ενεργοποιούνται τα δικαιώματα που απονέμει η οδηγία

Οι ιδιώτες μπορούν να την επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και των διοικητικών αρχών

Τα δικαστήρια τη λαμβάνουν υπόψη τους αυτεπάγγελα

Αποφάσεις

Ρύθμιση μεμονωμένων περιπτώσεων

Εκδίδονται προς ρύθμιση ειδικών θεμάτων

Υποχρέωση άμεσης εφαρμογής: αυτοί προς τους οποίους απευθύνονται
(κ-μ, ιδιώτες)

Πράξεις μη νομοθετικού χαρακτήρα

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

Εκδίδονται από την Επιτροπή

Εξουσιοδότηση σε νομοθετική πράξη

Εύρος εξουσιοδότησης:

Τροποποίηση ή συμπλήρωση **μη ουσιαστών** στοιχείων μιας νομοθετικής πράξης

(π.χ. αποσαφήνιση τεχνικών λεπτομερειών, τροποποίηση ορισμένων στοιχείων νομοθετικής πράξης)

Εκτελεστικές πράξεις

Εγκρίνονται από την Επιτροπή ή από το Συμβούλιο

Ομοιόμορφη εφαρμογή ορισμένων μέτρων εντός της ΕΕ

Κατά παρέκκλιση βασικής αρχής:

Τα μέτρα για την εκτέλεση των δεσμευτικών νομοθετικών πράξεων της ΕΕ λαμβάνονται από τα κράτη μέλη με βάση τις εθνικές διατάξεις

2. Εθνικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το ειδικό κανονιστικό πλαίσιο ΕΕ

Οδηγία 2015/1535/ΕΕ

για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών

Τεχνική προδιαγραφή: ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος

Άλλη απαίτηση: απαιτήσεις εκτός τεχνικών προδιαγραφών για λόγους προστασίας καταναλωτών ή περιβάλλοντος

Κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες: απαίτηση γενικής φύσης σχετικά με την πρόσβαση στις δραστηριότητες

Περιλαμβάνονται και τα τεχνικά πρότυπα

De facto τεχνικοί κανονισμοί: μέτρα τα οποία δεν είναι υποχρεωτικά από μόνα τους (πρότυπα, επαγγελματικοί κώδικες ή κώδικες ορθής πρακτικής), αλλά η τήρησή τους ενθαρρύνεται, διότι αποτελεί τεκμήριο πιστότητας του προϊόντος ή της υπηρεσίας προς τις διατάξεις των εν λόγω μέτρων.

Εκούσιες συμφωνίες: τήρηση προς το δημόσιο συμφέρον τεχνικών προδιαγραφών

Προδιαγραφές/ απαιτήσεις/ κανόνες περί υπηρεσιών, που συνδέονται με **φορολογικά ή οικονομικά μέτρα** και επηρεάζουν την κατανάλωση προϊόντων ή υπηρεσιών ενθαρρύνοντας την τήρηση των τεχνικών αυτών προδιαγραφών ή άλλων απαιτήσεων ή κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες

Υποχρεωτική εφαρμογή

Γνωστοποίηση – σκοπός

Πρόληψη **αδικαιολόγητων εμποδίων** μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την ελεύθερη διακίνηση προϊόντων: κατάργηση διατάξεων που είναι αντίθετες προς το δίκαιο ΕΕ

Συμπερίληψη διατάξεων που εξασφαλίζουν την **πλήρη ενημέρωση** των οικονομικών φορέων σχετικά με τα δικαιώματά τους

Βελτίωση εθνικών ρυθμιστικών διατάξεων: εκ των προτέρων αποφυγή προβλημάτων, αποφυγή διαδικασιών παράβασης

Προσδιορισμός των τομέων όπου **η εναρμόνιση είναι πραγματικά αναγκαία**

Διαφάνεια και έλεγχος των εν λόγω κανονισμών από το σύνολο των ενδιαφερομένων (Επιτροπή + κ-μ)

Γνωστοποίηση – διαδικασία

Φορέας: τα κράτη μέλη

Προς: Επιτροπή + λοιπά κ-μ

Περιεχόμενο: όλα τα σχέδια τεχνικών κανόνων που αφορούν προϊόντα και υπηρεσίες
νόμοι, κατ' εξουσιοδότηση πράξεις κανονιστικού χαρακτήρα
εγκύκλιοι, κατευθυντήριες οδηγίες, εθελοντικές συμφωνίες

Χρονικό σημείο: πριν από την έγκρισή τους στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας (μορφή σχεδίου)
σε στάδιο κατά το οποίο μπορούν να γίνουν ακόμη επί της ουσίας αλλαγές

Τεκμήριο κοινοποίησης:

Παραπομπή της οδηγίας είτε στο κείμενο των νέων τεχνικών κανόνων είτε αυτό συνοδεύει το νομοθετικό κείμενο κατά τη δημοσίευσή του (κατά τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών)

«Νέο νομοθετικό πλαίσιο»

Οι κοινές βασικές απαιτήσεις καθίστανται υποχρεωτικές από τη νομοθεσία

Ομοιογενές εύρος προϊόντων που καλύπτονται

Τομείς/κίνδυνοι κατάλληλοι για τυποποίηση

Μέσα πολιτικής:

- **Ψήφισμα του Συμβουλίου της 10-11-2003** σχετικά με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Ενίσχυση της εφαρμογής των οδηγιών της νέας προσέγγισης»
- **Έκδοση οδηγιών**, με τις οποίες ευνοήθηκαν ολόκληροι βιομηχανικοί τομείς από την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων (για την ασφάλεια των μηχανών και παιχνιδιών, του ηλεκτρικού εξοπλισμού χαμηλής τάσης, των συσκευών αερίου, των ανελκυστήρων και σκαφών αναψυχής, των μετρητικών και μη αυτόματων ζυγιστικών οργάνων)
- **Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων
- **Απόφαση αριθ. 768/2008** για κοινό πλαίσιο εμπορίας των προϊόντων και για την κατάργηση της απόφασης 93/465/ΕΟΚ του Συμβουλίου

Κανονισμός 765/2008 για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων

Προϊόντα που επωφελούνται από την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών στο εσωτερικό της ΕΕ

προδιαγραφές που εγγυώνται υψηλό επίπεδο προστασίας δημόσιων συμφερόντων (υγεία, ασφάλεια, προστασία καταναλωτών, περιβάλλοντος και ασφάλειας)

η ελεύθερη κυκλοφορία δεν μπορεί να περιορίζεται πέραν των προβλεπόμενων από ενωσιακή νομοθεσία

Δράσεις : ανάλογες με το βαθμό του κινδύνου ή συμμόρφωσης

Ευρύ οριζόντιο νομοθετικό πλαίσιο – συμπληρώνει και ενισχύει τις ισχύουσες διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας

Απόφαση 768/2008 για κοινό πλαίσιο εμπορίας των προϊόντων και για την κατάργηση της απόφασης 93/465/ΕΟΚ του Συμβουλίου

Πλαίσιο **κοινών γενικών αρχών και διατάξεων** αναφοράς για την κατάρτιση της «νομοθεσίας εναρμόνισης» (νόμοθεσία που εναρμονίζει τους όρους εμπορίας των προϊόντων)

Πολιτική δέσμευση των τριών οργάνων της ΕΕ: ΕΚ, Συμβουλίου, ΕΕ

Δεν έχει αποδέκτες

≠ άμεση ≠ έμμεση εφαρμογή

Δυνατότητα απόκλισης από τις γενικές αρχές, εάν:

- απαιτείται λόγω των ιδιοτεροτήτων του οικείου τομέα
- υφίστανται ήδη πλήρη νομικά συστήματα
- αιτιολογείται η παρέκκλιση

Οδηγίες τεχνικού χαρακτήρα

Ειδικός χαρακτήρας (ασφάλεια μηχανών και παιχνιδιών, ηλεκτρικός εξοπλισμός χαμηλής τάσης, συσκευές αερίου, ανελκυστήρες, σκάφη αναψυχής, μετρητικά όργανα)

Ολοκληρωμένο σύστημα: κάλυψη με ομοιογενή τρόπο διαδικασιών ευρέως φάσματος: κοινοποίηση, διαπίστευση, αξιολόγηση της συμμόρφωσης, σήμανση CE και εποπτεία αγοράς

Κοινές βασικές απαιτήσεις (απόδοσης και λειτουργίας): καθίστανται υποχρεωτικές, αποφυγή τεχνικών λεπτομερειών

Παράλληλη ρύθμιση θέματος από οδηγία και κανονισμό:

Lex specialis: οι διατάξεις θα πρέπει να εξετάζονται μία προς μία, ώστε να εφαρμόζεται η πιο ειδική,

≠ κατώτερης τυπικής ισχύος σε σχέση με τους Κανονισμούς

Αιτιολόγηση επιλογής στο εθνικό μέτρο μεταφοράς: προοίμιο, αιτιολογική έκθεση

3. Διαδικασία εναρμόνισης με πράξεις ΕΕ τεχνικού χαρακτήρα

Καίρια σημεία εναρμόνισης (διαδικασία)

Καταγραφή πεδίου

ήδη υφιστάμενες ρυθμίσεις (ανακοίνωση), διατάξεις αντίθετες με το περιεχόμενο της πράξης ΕΕ (κατάργηση), περιοριστικοί όροι πράξης ΕΕ (π.χ. ρήτρες ελεύθερης κυκλοφορίας)

Επιλογή εθνικού μέτρου μεταφοράς

φύση ρυθμιζόμενου θέματος, νομική φύση μέσου εναρμόνισης πράξης ΕΕ που τροποποιείται, ιεραρχία κανόνων δικαίου

Έγκαιρη ενημέρωση ΓΓΚ ως προς το μέσο μεταφοράς και προσκόμματα

Έγκαιρη εμπλοκή συναρμόδιων υπουργείων

Αναφορά πράξης που ενσωματώνεται

Νομοθετικά εργαλεία εναρμόνισης

ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου»

Προσαρμογή με κανονιστικές πράξεις στις διατάξεις του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου ΕΕ

Δυνατότητα εναρμόνισης δυνάμει:

υφιστάμενων εξουσιοδοτήσεων – εφόσον καλύπτουν το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας

κνα – αντικείμενο τεχνικού χαρακτήρα από όσα απαριθμούνται περιοριστικά στο νόμο

π.δ. – σε κάθε άλλη περίπτωση

+ θέσπιση αναγκαίων οργανωτικών και εκτελεστικών μέτρων (σύσταση νέων οργάνων, ίδρυση θέσεων, καθορισμός αρμοδιοτήτων και διοικητικών διαδικασιών, θέσπιση κυρώσεων)

Εξουσιοδοτικές διατάξεις για εναρμόνιση πράξεων επί μέρους θεματικών (π.χ. θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού)

νόμος

ΣΤΕ: εάν ο κοινός νομοθέτης δεν ρυθμίσει το θέμα με νόμο, γεννιέται υποχρέωση της Διοίκησης, που απορρέει άμεσα από τις διατάξεις δικαίου ΕΕ να εκδώσει την πράξη που είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση προς την οδηγία.

Κριτήρια ορθής εναρμόνισης

Υιοθέτηση συνολικού πλαισίου για την εφαρμογή της οδηγίας σε εθνικό επίπεδο
δεσμευτικές, εξειδικευμένες νομικές διατάξεις
διαδικασίες που αφορούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή άλλα κράτη μέλη: δεν ενσωματώνονται

Σκοπός οδηγίας –ρυθμιστικές διατάξεις + προοίμιο + προπαρασκευαστικά έγγραφα

Νόμος – εξουσιοδοτικές διατάξεις

Γλώσσα – αστοχίες στη μετάφραση, τεχνικοί όροι

Προσαρμογή εθνικού δικαίου σε οδηγίες τεχνικού χαρακτήρα

Ακριβές, σαφές και διαφανές νομοθετικό πλαίσιο: οι εφαρμοστές πρέπει να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους

π.χ.

καταναλωτές: διαδικασία υποβολής καταγγελιών προς τις αρμόδιες αρχές, εξέταση των καταγγελιών

πλαίσιο εποπτείας της αγοράς: πρόβλεψη διορθωτικών μέτρων, απαγορεύσεις, αποσύρσεις ή ανακλήσεις

περιγραφή υποχρεώσεων παραγόντων στην αλυσίδα διανομής: σαφής διάκριση των ρόλων (κατασκευαστής, εισαγωγέας, διανομέας)

Κυρώσεις

Αρμοδιότητα εθνικού νομοθέτη:

Υιοθετεί ορισμένο πλαίσιο

Ορίζει το βαθμό αυστηρότητας

Επαυξάνει κατά την κρίση του τις κυρώσεις

Ορισμός αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης

Ορισμός τρόπου άσκησης δικαιώματος ακρόασης

Εφαρμοζόμενο πλαίσιο αρχών:

Αναγκαιότητα, αναλογικότητα, αποτελεσματικότητα, μη εισαγωγή διακρίσεων

Ο αντίκτυπος από τις επιβαλλόμενες κυρώσεις δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από εκείνον που είναι αναγκαίος για την επίτευξη των στόχων της εποπτείας της αγοράς

Φύση των κυρώσεων

διοικητικές: με όλα τα μέσα εναρμόνισης

(π.χ. πρόστιμο, σύσταση για διορθωτικές ενέργειες, προσωρινή δέσμευση, απαγόρευση κυκλοφορίας και διαθεσιμότητας προϊόντων, προσωρινή ή οριστική αφαίρεση άδειας)

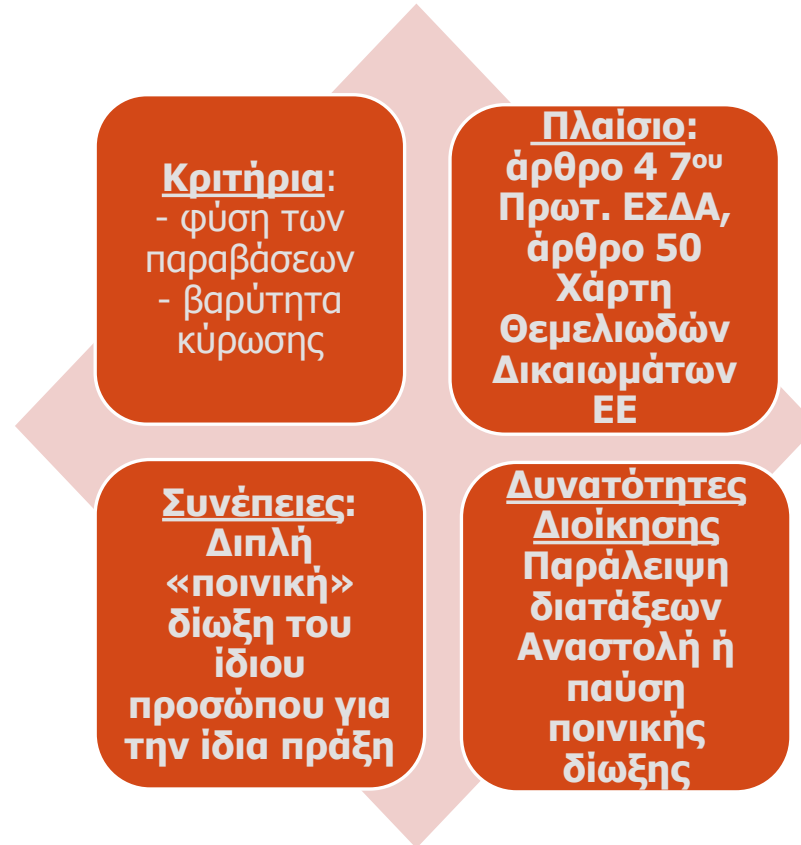
και/ή

ποινικές – μόνο με π.δ. ή νόμο

Δεν προσδίδεται αναδρομική ισχύς

Αρχή ne bis in idem

Αρχή ne bis in idem

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Ορθή νομοθέτηση με αναφορά σε πρότυπα

Εναρμόνιση του Εθνικού Δικαίου με πράξεις ΕΕ τεχνικού χαρακτήρα- Νομοτεχνικές παράμετροι

Μαριάννα Κωστούλα
marianna.kostoula@ggk.gr